

Magdalena Wilk

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI

magda.wilk@uj.edu.p

 0000-0002-8130-2005

Sprawozdanie z konferencji „Wiedza – Komunikacja – Działanie”

W dniach 17–18 października 2024 roku już po raz szósty odbyła się konferencja z cyklu „Wiedza – Komunikacja – Działanie”, której organizatorem był Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tematem przewodnim tegorocznego spotkania naukowców były praktyki medialne w zdigitalizowanym świecie.

Konferencja rozpoczęła się wręczeniem nagrody w konkursie Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej na najlepszą pracę doktorską z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach w roku 2023. Laureatką została dr Barbara Cyrek za rozprawę pt. *Komunikacja poprzez donacje na przykładzie serwisu YouTube*. Nagrodę wręczyli: prof. dr hab. Iwona Hofman, prezeska Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, oraz dr hab. Mariusz Kolczyński, profesor Uniwersytetu Śląskiego.

Następnie odbyła się dyskusja panelowa współorganizowana z Komitetem Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Polskiej Akademii Nauk pt. *W pogoni za kompetencjami. (Re)definicja obywatelskości w erze mediów algorytmicznych*. Rozmowę prowadzili: prof. dr hab. Agnieszka Hess i dr Marcin Kubat z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W dyskusji wzięli udział zaproszeni goście: dr hab. prof. ucz. Olga Dąbrowska-Cendrowska z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab. prof. ucz. Tomasz Gackowski z Uniwersytetu Warszawskiego, dr Jakub Jakubowski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr hab. prof. ucz. Jakub Nowak z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz dr hab. prof. ucz. Maria Nowina Konopka z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po dyskusji z udziałem gości nastąpiła właściwa część konferencji, czyli panele z referatami. Konferencja składała się z sześciu sesji tematycznych. Były to:

Sesja 1: profesje medialne (etyka – dylematy – wyzwania) – czyli dyskusja o ewolucji (lub rewolucji) w sposobie definiowania dotychczasowych profesji medialnych, jak również rozważania dotyczące roli i znaczenia tychże profesji w określaniu standardów funkcjonowania rynku medialnego w Polsce. W ramach tej sesji odbyło się pięć dyskusji panelowych:

- o kondycji dziennikarstwa i zawodu dziennikarza,
- w służbie platform czy użytkowników? Regulacje i badania rynku cyfrowego,
- w redakcji. Praktyka dziennikarzy prasowych, radiowych i telewizyjnych,
- wokół akademii. Promocja nauki i badania społeczności,
- wyzwania mediów lokalnych;

Sesja 2: środowiska medialne (technologie – zarządzanie informacją – monitoring) – temat dotyczył przemian w środowisku medialnym, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zmian technologicznych, zarządzania informacją i monitoringu rynku. W ramach tej sesji przygotowano sześć dyskusji panelowych:

- trendy w badaniach: AI, biometria, automatyzacja i transfer wiedzy,
- wirtualna rzeczywistość *versus* dylematy mediów,
- kobieta w prasie i fotografii. Od czasopism „dla niej” do zróżnicowanych produktów medialnych,
- komunikowanie i komunikacja miasta i wsi,
- fenomeny streamingu,
- etyka a sztuczna inteligencja;

Sesja 3: dyskurs publiczny (aktorzy – platformy – oddziaływanie) – rozważania dotyczyły między innymi praktyk i kompetencji medialnych aktorów obywatelskich, społecznych i politycznych, którzy działają w środowisku multimodalnej i wielokanałowej komunikacji politycznej oraz rozproszonej publiczności i opinii publicznej. Uczestnikom zaproponowano pięć paneli tematycznych:

- memy, emoji, kontrowersje – cechy współczesnej komunikacji?,
- nowe narzędzia, nowe nawyki, nowe kompetencje. Współczesne konsumowanie mediów,
- ulubieńcy srebrnego ekranu – stacje, formaty, goście i emocje,
- zmediatyzowana rodzina, polityka i kultura,
- media i ich przekaz – polskie i światowe konteksty;

- Sesja 4: okiem młodych naukowców – gdzie w sposób szczególny młodzi naukowcy analizowali komunikowanie pod kątem dynamicznych zmian, zarówno społecznych, politycznych, jak i technologicznych. Z uwagi na charakter naszego czasopisma jest to panel, który zasługuje na szczególną uwagę i zostanie szerzej omówiony w dalszej części sprawozdania;
- Sesja 5: komunikowanie polityczne – składała się z dwóch części i była przygotowana pod patronatem Sekcji Komunikowania Politycznego PTKS. Uczestnicy panelów skupiali się na badaniach dyskursów komunikowania politycznego, polityków oraz komunikowania o polityce;
- Sesja 6: mediolingwistyka – także składała się z dwóch części i została zorganizowana we współpracy Zespołu Mediolingwistyki NoKSIM PAN oraz sekcji „Język w mediach” PTKS. Do uczestnictwa w tej części konferencji zaproszono osoby chcące podjąć dyskusję dotyczącą mediolingwistycznych badań mediów – prasy, radia, telewizji, filmu, internetu, w szczególności zainteresowanych zakresem badań oraz specyfiką i przydatnością mediolingwistycznego oglądu poszczególnych dyskursów medialnych jako nośników sensów, nośników pamięci zbiorowej, służących realizacji doraźnych celów pragmatycznych.

Należy podkreślić, iż organizatorzy po raz kolejny zapewнили bogaty i różnorodny program konferencji. Na szczególną uwagę zasługuje sesja dotycząca młodych naukowców, która stworzona została całkowicie przez środowisko studenckie i doktoranckie we współpracy z Forum Młodych Medioznawców i Komunikologów Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Zaproszenie do uczestnictwa w tej części konferencji kierowane było przede wszystkim do studentów i doktorantów, których badania i zainteresowania wpisywały się w szerokie spektrum zjawisk skupionych wokół mediów i komunikowania. Panel składał się z dwóch części. Pierwszą z nich prowadził dr hab. Rafał Klepka z Uniwersytetu Jagiellońskiego, a pomagała mu dr Karolina Brylska z Uniwersytetu Warszawskiego. Mgr Wojciech Skucha z Uniwersytetu Jagiellońskiego rozpoczął panel, przedstawiając obraz, jak polskie media relacjonują sportowe wydarzenia. W swoim referacie skupił się na nowoczesnych formach komunikowania w relacjach TVP Sport z mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2024 roku. Kolejna prelegentka, mgr Weronika Saran także z Uniwersytetu Jagiellońskiego, zaprezentowała pierwsze doniesienia o epidemii grypy hiszpanki w polskich i brytyjskich gazetach w 1918 roku. Mgr Anna Skibińska z Uniwersytetu Warszawskiego skupiła się na wizerunku Ukraińców w przekazach Polskiej Agencji Prasowej w latach 2022–2024. Mgr Bogdan Andruszczenko z Uniwersytetu Warszawskiego także zajmował się tematem Ukrainy i przedstawił obraz prezydenta Zelenskiego

w dyskursie medialnym dwa lata po wybuchu wojny. W swoim wystąpieniu starał się odpowiedzieć na pytanie, czy prezydent jest bohaterem, czy niezaradnym zarządcą. Kolejne wystąpienie skupiło się na polityce młodzieżowej. Referat dotyczący mediów społecznościowych jako instytucji socjalizacji politycznej, czyli co i jak komunikują młodzieżówki partyjne, przedstawiła mgr Anna Kulma z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ostatnie wystąpienie w tej części zaprezentował mgr Dawid Szopa z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Dotyczyło ono etyczności transferu politycznego, analizy opinii elektoratu.

Drugą część panelu dla młodych naukowców poprowadził dr Waldemar Sobera z Uniwersytetu Śląskiego. Współprowadzącą była dr Kinga Adamczewska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tę część rozpoczęła mgr Aleksandra Skrzypiec z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swoim wystąpieniu skupiła się na komunikacji człowiek – maszyna. Wskazała teoretyczne podstawy badań w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach w ujęciu A. Guzman oraz S. C. Lewisa. Mgr Honorata Uniwersał z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przedstawiła rozważania dotyczące roli dziennikarza i użytkownika mediów w przestrzeni medialnej (AI czy rzeczywistość?). Mgr Katarzyna Mania z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zaprezentowała obszar badawczy niebezpiecznej iluzji, czyli *deepfake* jako współczesna forma dezinformacji. Na fake newsach oczami polityków, czyli dezinformacji jako etykietce w prezydenckiej kampanii wyborczej, skupił się mgr Grzegorz Kowalczyk z Uniwersytetu Warszawskiego. Z kolei referat dotyczący analizy zawartości międzynarodowej bazy fact-checków EDMO, czyli narracji dezinformacyjnych w Unii Europejskiej przed wyborami do europarlamentu 2024, przedstawiła mgr Monika Szafrąńska z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Organizatorom zależało, aby ten panel był czasem wzajemnego poznania się i podzielenia badaniami i spostrzeżeniami w swobodnej atmosferze przez młodych ludzi, których łączy pasja do nauki, co jak można wnioskować po informacjach zwrotnych od uczestników i gości, zdecydowanie się udało.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na dwa panele dyskusyjne, które odbyły się drugiego dnia konferencji w studiu telewizyjnym Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej. Pierwszy z nich dotyczył współczesnych wyzwań i dylematów rynku mediów w Polsce. Spotkanie poprowadzili: dr hab. prof. ucz. Weronika Świerczyńska-Głownia i dr hab. prof. ucz. Maria Nowina Konopka z Uniwersytetu Jagiellońskiego, a wśród zaproszonych gości znaleźli się: prof. dr hab. Tomasz Goban-Klas z Wyższej Szkoły Zarządzania i Informatyki w Rzeszowie, prof. dr hab. Stanisław Jędrzejewski z Akademii

Leona Koźmińskiego w Warszawie, dr hab. prof. ucz. Katarzyna Konarska z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz red. Marcin Jakóbczyk z TVN, jednocześnie opiekun UJOT TV. Drugi panel zatytułowany był *Journalism Education. 64 years of Media Research Issues (Zeszyty Prasoznawcze)*, a w dyskusji uczestniczyli: prof. Wayne Wanta z University of Florida, USA, oraz naukowcy z Uniwersytetu Jagiellońskiego: dr hab. prof. ucz. Małgorzata Lisowska-Magdziarz, dr hab. prof. ucz. Beata Klimkiewicz. Za prowadzenie i modelowanie panelu odpowiadały: dr hab. prof. ucz. Magdalena Hodalska oraz mgr Weronika Saran.

Konferencja „Wiedza – Komunikacja – Działanie” po raz kolejny miała miejsce na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Patronat honorowy objęli: prof. dr hab. Piotr Jedynak, Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Aleksander Miszański, prezydent Miasta Krakowa. Patronat naukowy objęło Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej. Wydarzenie corocznie przyciąga naukowców nie tylko z Polski, ale także z innych ośrodków naukowych spoza granic naszego kraju. W panelach biorą udział także dziennikarze i przedstawiciele świata polityki, którzy wymieniają się swoimi doświadczeniami i wspierają współpracę międzysektorową. Tegoroczna konferencja charakteryzowała się szerokim obszarem rozważań w zakresie komunikowania i mediów, a także różnorodnością wystąpień i rekordową liczbą 150 uczestników, którzy przedstawili 98 referatów. Organizatorzy zorganizowali sześć sesji tematycznych, w tym 22 panele dyskusyjne zawierające referaty, co z pewnością wpłynęło na tak duże zainteresowanie wydarzeniem i udział zarówno doświadczonych naukowców, jak i młodych badaczy, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę w tym obszarze. Łącznie w wydarzeniu reprezentowanych było aż osiemnaście ośrodków akademickich.